

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 72 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. NOVEMBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1448.

Enzesfelder Metallwerke A. G., Beč.

Udarni upaljivač.

Prijava od 10. aprila 1922.

Važi od 1. marla 1923.

Izum se odnosi na udarni upaljivač za metke, kod kojega se sprečava izostajanje upaljenja takodjer kod najmanjeg upadnog kuta i kod pada na meko tlo i kojega je osjetljivost i cijevna sigurnost bitno veća, nego ona od poznatih udarnih upaljivača.

U tu svrhu su oba udarna djela, od kojih jedan nosi upaljivačku iglu a drugi upaljivačku pilulu, u upaljivačevom tijelu aksialno pomična, tako da udarni dio sa upaljivačkom pilulom kod udarca metka ide u susret upaljivačkoj igli.

U crtežu prikazan je kao primer izvedbe jedan u smislu izuma izradjeni udarni upaljivač u fig. 1 i 2 u mirnom položaju prije hitca i u fig. 3 i 4 poslje odsiguranja, pri čemu fig. 1 i 3 predočuju po jedan uzdužni po sredini, fig. 2 jedan rez po liniji A—B od fig. 1 i fig. 4 jedan rez po liniji C—D od fig. 3. Fig. 5 pokazuje pojedinost u pogledu odozgor.

Upaljivačevi djelovi smješteni su u upaljivačevom tijelu *a*, na kojega je prednjem dijelu pričvršćena jedna tanka vjetrena kapa *b*. Oba udarna dijela *c* sa upaljivačkom iglom *c*¹ i *d* sa upaljivačkom pilulom *e* su slobodno gibljivi u aksialnom pravcu i držani su u razmaku jedan od drugoga na primjer pomoću više kugli *f*, tako da upaljivačka pilula *e* ne može biti ubodena od upaljivačke igle *c*¹. Centrifugna tijela ne moraju biti kuglastog oblika, promjena njihovog oblika uslovljuje u tom smislu promjenu sigurnosne tu-

lajice. Kugle skupa držeća sigurnosna tulajica za kugle *g* izvrtana je eksentrično u gornjem dijelu i providjena je na najtanjem mjestu stijene ove izvrtine sa jednim otvorom *h*, blizu donjeg ruba snabdevena je tulajica sa jednim vanjskim žljebom, u kojem je uložena jedan perni prsten, koji stalno tlači naprama unutarnjoj stijeni upaljivačevog tijela *a*. U mirnom položaju uzdržana je tulajica *g* s jedne strane pomoću jednog pera *j* s druge strane pomoću jedne sigurnosne tulajice *k*, odnosno pomoću njezinih prema vani previnutih jezika *k*¹.

Prije punjenja štićen je upaljivač protiv kvarenja pomoću jedne jake štitne kape *l*, koja je pomoću jednog kroz odgovarajuće provrtine iste zataknutog u jedan žljeb vjetrene kape *b* i upaljivačevog tijela *a* obostrano tangencijalno zahvatajućeg viljuškastog zatika *m* držan (fig. 5).

Pri ispucanju metka zaostane sigurnosna tulajica za kugle *g* usljed ustrajnosti, savije jezika *k*¹ od sigurnosne tulajice *k* istisne savim pružinu *j*. Pri tome putuje prozor *h* mimo kugla *f* i u njihovoj visini dolazi ležati najgornji neprodrti dio stijene od tulajice *g*, tako da su kugle i nadalje skupa držane. Čim prestanu djelovati ubrzavajuće sile, potisne pružina *j* tulajicu *g* opet napred, dok perni prsten *i* koji je iz mirnog položaja (fig. 1) bio potisnut u proširenje provrtine *m* od upaljivačevog tijela udari na izbočinu tvorenu ovim proširenjem. Istom kod toga dospije

prozor h u visinu kugla f , koje su pri zaostajanju tujalice g već centrifugalnom silom bile potisnute na mjesto ekscentrične izbušine, najudaljenije od osi tujalice i sada istom jedna za drugom mogu izlaziti kroz prozor h u prstenastu izdubinu o u upaljivačevom tijelu.

Usljed ovog poredjaja mogu kuglice svoje sigurnosno mesto istom onda početi napuštati, dok je cio sistem već u ravnoteži daklem istom iza napuštanja cijevi. Upaljivač je odsiguran. Pri udarcu na čvrst predmet utisnu se tanka vjetrena kapa b i udarni dio c , tako da upaljivačka igla c^1 dovede do detonacije upaljivačku pilulu e .

Upadne li metak pod manjim upadnim kutem ili na meko tlo, tako da se ne utisne potpuno udarni dio c , to se neeksploziranje time spriječi, da udarni dio d pri upadu metka ide u susret upaljivačkoj igli usljed inercije, što polučuje vrlo visoko osjetljivost upaljivača i momentano upaljenje.

Time, da upaljivača ne prožine nikakova rupa jednog zatika ili sličnog, zatvoren je on prema vani potpuno zabrtvito za zrak i time sposoban neograničeno za čekanje.

Patentni zahtevi:

1. Udarni upaljivač, naznačen time, da su udarni dijelovi (c i d), od kojih jedan nosi upaljivačku iglu i drugi upaljivačku pilulu, u upaljivačevom tijelu aksijalno pomični, tako da udarni dio sa upaljivačevom pilulom kod upada metka ide u susret upaljivačevoj igli, čime se takodjer kod

najmanjeg upadnog kuta i kod pada na meko tlo sprečava neeksploziranje, postigne momentano upaljenje i povisi bitno osjetljivost upaljivača.

2. Udarni upaljivač po zahtjevu 1., naznačen time, da su između udarnih djelova smeštene kugle (f) u njihovom sigurnosnom položaju držane pomoću jedne pod pritiskom jednog pera (j) stojeće, od jezika jedne sigurnosne tujalice (k) držane, naročito oblikovane sigurnosne tujalice za kugle (g), koja je snabdevena sa jednim prozorom (h), kroz koji kugle istom onda iz sigurnosnog položaja mogu izlaziti, kada su svi djelovi sistema u ravnotežju, daklem istom nakon napuštanja cijevi.

3. Udarni upaljivač po zahtjevu 1. i 2., naznačen time, da sigurnosna tujalica za kugle (g) posjeduje u njezinom gornjem dijelu jednu ekcentričnu izvrtinu, u kojoj su kugle neposredno nakon hitca, kada tujalica usljed ustrajnosti zaostane, pomoću centrifugalne sile potisnute na mjesta najudaljenija od osovine tujalice, da istom onda izlaze kroz ovdje predviđeni prozor (h), kada se ovaj kod djelomično odapetog pera tujalice (j) krije sa jednom prstenastom izrezinom (o) u upaljivačevom tijelu.

4. Udarni upaljivač po zahtjevu 1—3., naznačen time, da je jedna za povišenje manipulacione sigurnosti prije punjenja metka predviđena štitna kapa (1) držana pomoću jednog u jednom žljebu vjetrene kape (b) i upaljivačevog tijela obostrano tangencijalno zahvatajućeg zatika (m).

Fig.1

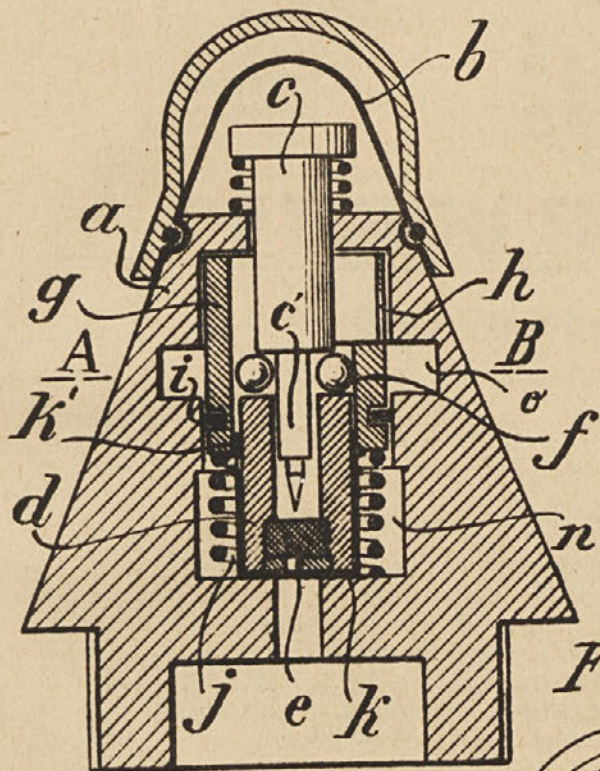

Fig.3

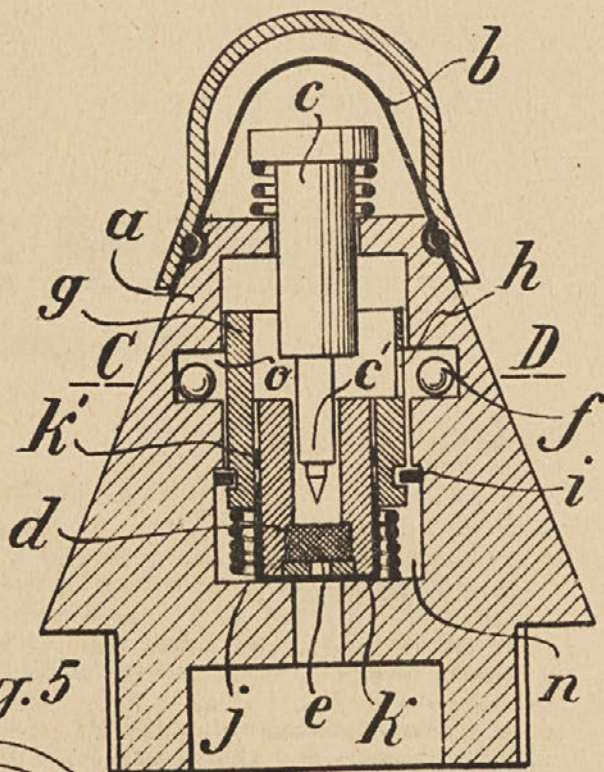

Fig.5

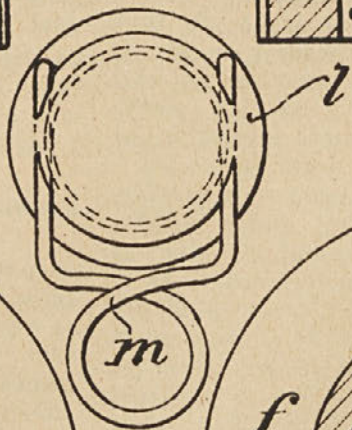

Fig.2

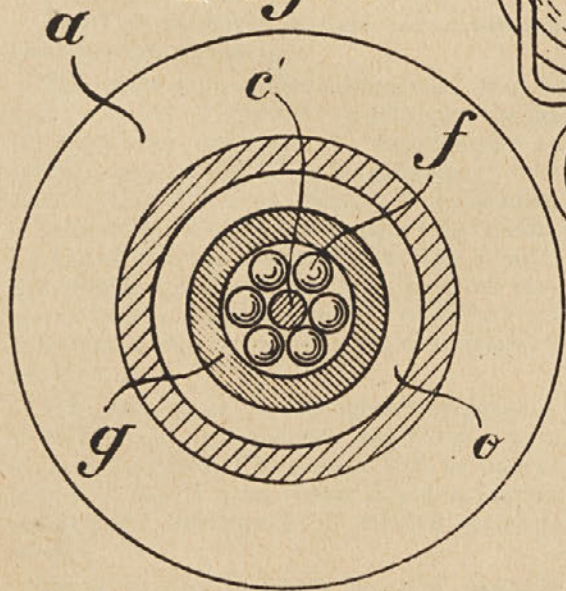

Fig.4

